

Preken

Uitgave van de Verrijzeniskerk - de Schalm

Handelingen 1, 1-11 en Mat 28, 16-20 Hemelvaartsdag 17 mei 2012

Ds R. Vissinga

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Hemelvaartsdag is een officieel erkende christelijke feestdag, die voor de meeste mensen in ons land een vrije dag is.

Maar de meeste kerkmensen gaan 's ochtends niet naar de kerk, maar trekken de wandelschoenen aan of pakken de fiets. Ook in veel theologische boeken krijgt Jezus' hemelvaart weinig aandacht.

Toch heeft wat de kerk vandaag gedenkt en viert genoeg eigen betekenis om er bij stil te staan.

Op twee plaatsen in de bijbel wordt verteld van Jezus' hemelvaart, aan het slot van Lucas' evangelie en aan het begin van zijn tweede boek, de Handelingen van de apostelen. Daarin komt de hemelvaart van Jezus naar voren als de laatste van veertig paasdagen.

Gedurende veertig dagen was Jezus verscheidene keren verschenen als de opgestane Heer, zodat zijn volgelingen de betekenis van Pasen tot zich door konden laten dringen. De opstanding was zo'n ingrijpend gebeuren dat er tijd nodig was om die te verwerken, om het leven en sterven van Jezus te leren zien in een nieuw licht.

Veertig dagen, een symbolisch getal, betekent dat die periode vol is: Hemelvaartsdag is de laatste dag van Pasen.

Als laatste verschijning van Pasen betekent Jezus' hemelvaart zijn definitieve vertrek uit deze wereld. Dat is een belangrijk psychologisch gegeven voor het geloof: na zijn hemelvaart is Jezus niet meer in zijn aardse gestalte in ons midden. Die periode is voorbij. We kunnen hem niet meer volgen als leerlingen van een rondreizende leermeester. Hij was door zijn opwekking uit de dood al opgenomen in de hemelse werkelijkheid van God. Van daaruit was hij een aantal keren verschenen in lichamelijke gestalte, zo dat hij herkend kon worden als de gekruisigde Jezus voor Pasen. Nadat die herkenning genoeg was doorgewerkt in de harten en hoofden van zijn leerlingen kwam het laatste afscheid.

Jezus gaf ons dus niet de gelegenheid om hem te blijven volgen als een soort goeroe die ons niet loslaat, en die zelfs na zijn dood de kring van zijn leerlingen bijeen houdt als een soort commune, die zich afzondert van de wereld. Aan het risico van zo'n ongezonde emotionele binding aan de aardse mens Jezus maakt hemelvaart een resoluut einde.

Wanneer je door de verschijningen van de opgestane Heer zulke bijzondere godservaringen hebt gehad als de leerlingen, kan het verlangen groeien om zelf ook afscheid te nemen van deze wereld, en net zoals Jezus thuis te komen in Gods hemel. Dat is een mogelijk risico van ingrijpende spirituele ervaringen: dat je onthecht raakt, dat je niet meer terug wilt in het alledaagse leven met al z'n zorgen en problemen, maar dat je je terugtrekt in bijzondere herinneringen en hoopt, dat die een nieuw vervolg krijgen of een laatste hemelse voltooiing.

Het verhaal van hemelvaart helpt ons op een aansprekende manier uit die droom.

Als de leerlingen naar boven blijven staren nadat Jezus uit het zicht is verdwenen, verschijnen er twee engelen; opnieuw dus een bijzondere ervaring. Maar die twee hemelse gezanten zeggen tegen de leerlingen, dat ze niet naar boven moeten blijven kijken, want hun taak ligt hier beneden op aarde, de aarde waar Christus aan het einde van de mensengeschiedenis zal terugkeren.

Het is hetzelfde als we horen uit de mond van Jezus zelf, als hij aan het slot van het Matteusevangelie zijn leerlingen erop uit stuurt, de wereld in, om van hem en van zijn koninkrijk te getuigen, om te dopen en om te leren onderhouden.

Met andere woorden, als Jezus van ons weggaat, als Jezus naar de hemel gaat, dan worden wij terugverwezen naar onze taak op aarde. Als wij na Pasen de neiging krijgen om te gaan zweven, zet

Jezus ons weer met beide benen op de grond om als volwassen christenen de draad van het leven weer op de pakken.

Door zelf te vertrekken werpt Jezus ons terug op onszelf, zo dat we niet blijven steken in een geestelijke afhankelijkheid van een bijzonder mens, die je voortdurend blijft fascineren en uit het gewone leven haalt.

Jezus vertrekt zo dat er plaats komt voor ons.

Zoals ouders hun kinderen moeten loslaten, zo laat Jezus ons los; en zoals kinderen een keer het ouderlijk huis uit moeten, zo worden de leerlingen door Jezus de wereld ingestuurd.

Hemelvaart is de overgang naar een volwassen christelijk leven.

In Handelingen 1 lezen we dat Jezus zijn verkondiging over het Koninkrijk van God na Pasen weer oppakt. Het Koninkrijk van God komt anders dan aanvankelijk gedacht, maar die komst is niet mislukt. Die is door de opstanding uit de dood juist onomkeerbaar geworden. En die zal zich nu verder doorzetten. Maar de taak om van dat Koninkrijk te getuigen en dat Koninkrijk te verkondigen draagt Jezus nu over aan zijn leerlingen. Als zijn getuigen komen de leerlingen nu in de plaats van Jezus. Zij worden toegerust en erop uitgestuurd om nu, net zoals Jezus dat eerder had gedaan, rond te gaan onder de mensen en door woord en daad te getuigen van het Koninkrijk.

Hemelvaart heeft ook de betekenis van een troonsbestijging. Want na alles wat Jezus als zoon van God op aarde heeft gedaan en doorgemaakt, keert Hij nu terug in zijn hemelse werkelijkheid als Koning van het Koninkrijk dat doorbreekt op aarde, en waarvan de leerlingen getuige zijn. Die zullen nu als zijn apostelen – en apostel betekent: iemand die uitgezonden is, als zijn apostelen rondgaan zoals hij, gedreven en gesterkt door Gods Geest.

Opnieuw ook zullen ze ervaren, dat het Koninkrijk veel verzet en weerstand oproept, dat de weg van het Koninkrijk weerloos is en dat het een kruisweg blijft. De apostelen treden in de voetsporen van Jezus. Ze zullen ervaren dat God ook na Pasen zijn wil niet doorzet met dwang en geweld.

Hemelvaart brengt de apostelen terug in de wereld van het kruis, een wereld die nog niets weet van Pasen, waar mensen nog niet zijn geraakt door liefde die sterker is dan de dood, nog niet geraakt door verzoening die sterker is dan diepgewortelde haat, nog niet vervuld door liefde die mensen bevrijdt uit de greep van talrijke angsten.

Jezus gaat weg. Hij zal niet meer te zien zijn. Maar hij laat zijn leerlingen niet hulpeloos achter.

Hemelvaart is verbonden met de belofte dat de Heilige Geest zal komen. Die zal de apostelen alle nodige kracht geven. Door de Geest krijgen ze inspiratie en overtuiging om hun nieuwe taak te vervullen.

Jezus gaat weg, maar de Geest komt als een dynamische kracht, die de betekenis van Pasen krachtig zal laten doorwerken in het leven en optreden van de apostelen, en via hen in Israel en heel de wereld.

In Johannes 14 zegt Jezus, dat hij zijn leerlingen niet als wezen zal achterlaten. In zijn plaats zal de Heilige Geest komen.

Zoals kinderen geen wees worden door op zichzelf te gaan wonen, worden Jezus' leerlingen geen wees door het laatste afscheid van hemelvaart. De Heilige Geest maakt ze zelfstandig en volwassen, maar de Geest zorgt er tegelijk voor dat ze in nauw contact blijven met God de Vader en met Jezus de Zoon.

Het is goed om te bedenken dat Lucas ons niet vertelt over een soort ruimtevaart van Jezus.

Hij maakt duidelijk wat Pasen betekent als verhoging van Christus in de hemelse werkelijkheid van God en welke consequenties dat heeft voor ons leven op aarde.

Wij krijgen niet de kans ons als een Jezus-sekte terug te trekken uit de wereld, waar we dan verder geen boodschap meer aan hebben.

Hemelvaart betekent dat we op onszelf komen te staan en dat we er op uitgestuurd worden om te laten zien, dat het aardse leven in het licht van Pasen voluit zin en toekomst heeft.

En daarbij is de Heer zelf met ons, alle dagen, tot aan de voltooiing van de wereld.

Amen